

Eğitim Bilimlerinde Araştırma 101

Yeni Başlayanlar ve Yeniden Başlamak
İsteyenler İçin

M. Emir RÜZGAR · Serkan BOYRAZ · İbrahim SÖZCÜ

M. Emir RÜZGAR - Serkan BOYRAZ - İbrahim SÖZCÜ

EĞİTİM BİLİMLERİNDE ARAŞTIRMA 101
Yeni Başlayanlar ve Yeniden Başlamak İsteyenler İçin

ISBN 978-625-6810-70-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Eylül 2023, Ankara

Yayın-Proje: Ferdi Akkaya
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Kuyrukcu
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ADAMA

*Kübra'ya ve
Yaşamının her anında aklını kullanma
cesareti göstermesi dileğiyle Uygur Saltık'a...*

M. Emir Rüzgar

Güliz ve Burçak'a...

Serkan Boyraz

Şerife, Haris, Zeynep ve Hafsa'ya...

İbrahim Sözcü

M. Emir RÜZGAR

Orta Doęu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde lisans eğitimini tamamlamıştır. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları Anabilim Dalından yüksek lisans derecesini almıştır. Amerika Birleşik Devletleri, Illinois Eyaletinde yer alan University of Illinois at Urbana-Champaign'in Eğitim Programları ve Öğretim programında doktora derecesini tamamlamıştır. Halen Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında görev yapmaktadır. Uzmanlık alanları arasında eğitim programı kuramı ve sinema filmlerinin eğitsel kullanımı yer almaktadır. Ayrıca bilim, bilim felsefesi ve bilimsel araştırma konularına ilgi duymaktadır.

memirruzgar@aksaray.edu.tr

ORCID No: 0000-0001-6372-1233

Serkan BOYRAZ

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi bölümünde lisans eğitimini tamamlamıştır. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamıştır. Halen Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında görev yapmaktadır. Akademik ilgi alanları arasında teknoloji destekli öğretim ve araştırma yöntemleri bulunmaktadır.

serkanboyraz@aksaray.edu.tr

ORCID No: 0000-0001-6483-1397

İbrahim SÖZCÜ

Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi bölümünden lisans derecesi almıştır. Doktora eğitimine Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimin Felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Anabilim Dalında devam etmektedir. Halen Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümünde görev yapmaktadır. Akademik ilgi alanları arasında siyaset felsefesi ve eğitim, modern Avrupa düşüncesi yer almaktadır.

ibrahimsozcu@aksaray.edu.tr

ORCID No: 0000-0001-8328-7390

ÖN SÖZ

Bu kitabın yazarları olarak bilim, bilimsel araştırma ve yöntem bilimi başlıklarına hem mesleki alan hem de kişisel merak açısından yakın ilgi duyuyoruz. Bu doğrultuda birçok yöntem bilimi ve yöntem kitabını ya gözden geçirdik ya da derinlemesine inceledik. Öte yandan Aksaray Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümünde yürütülen lisansüstü programlarda bilimsel araştırma yöntemleri derslerini bir süredir yürütmekteyiz. Verdiğimiz derslerde öğrencilere yararlı olacağına kanaat getirdiğimiz kaynakları onların dikkatine sunuyoruz. Söz ettiğimiz kaynaklara ilişkin gerek kendi değerlendirmemiz, gerekse de öğrencilerimizden aldığımız dönütler neticesinde şu tespitte bulunduk: Bir bilimsel araştırma yöntemleri kitabında kullanılan dilin öğrenci düzeyine uygun olması, görselliğin ön planda olması ve teknik ayrıntılar yerine bilimsel araştırma yürütme mantığına odaklanması o kitabın hem öğrenciler için hem de alan için değerini arttırmaktadır.

Kitabın yazılma düşüncesi tam olarak şudur: eğitim bilimleri alanları için öğrenci düzeyine uygun, görselliği bol ve bilimsel araştırma mantığını açıklamaya çalışan bir bilimsel araştırma kitabı yazmak. Bu amaca ulaşmak için içerik, akış, başlık, örnek ve benzerinde bilimsel araştırma süreçlerini yeni öğrenmeye başlayan, bilgilerini tazelemek isteyen yahut halihazırda bildiklerini farklı bir bakış açısıyla incelemek isteyenler için yararlı olacağını düşündüğümüz kendimize özgü bir yapı geliştirmeye çalıştık.

Kitabı, temel olarak dört kısma ayırdık. *Bilimsel Araştırma Sürecine Giriş: Kuramsal Altyapı ve İlk Adımlar* başlıklı birinci kısımda araştırma sürecine birebir başlamadan önce mutlaka bilgi sahibi olunması gereken kavramsal altyapıyı ve ilk adımları açıklamaya çalıştık. Bu bağlamda birinci bölümde bilimin ne anlama geldiğini, nasıl bir disiplin olduğunu ve eğitim-sosyal bilimlerde günümüzdeki haline nasıl evrildiğini göstermeye gayret ettik. İkinci bölümde bilim ve bilimsel araştırmanın kuramsal zeminini oluşturan paradigmaları ayrıntılı bir şekilde inceledik. Üçüncü bölümde bir araştırmanın başlangıç noktası olan problemin, amacın ve soruların belirlenmesi hususlarını örneklerle ele aldık. Dördüncü bölümde ise bilimsel birikimi keşfetmenin yolu olan alanyazın taramasını izah ettik.

Araştırma Sürecinde Yöntem Bilimi adlı ikinci kısımda araştırma yaparken bilinmesi gereken bazı temel kavramları ele aldıktan sonra nicel, nitel ve karma yöntem olmak üzere araştırma yaklaşımlarını açıkladık. Beşinci bölümde ölçme, ölçek türleri, değişken, denence, yöntem ve yöntem bilimi kavramlarını inceledik. Altıncı bölümde nicel araştırma yöntemlerini, yedinci bölümde nitel araştırma yaklaşımını ve sekizinci bölümde ise karma yöntem araştırmalarını tartıştık.

Üçüncü kısım *Bilimsel Araştırmalarda Yöntem ile İlgili Hususlar*'da araştırma sorularına yanıt vermek için atılması gereken teknik adımları tanıtmaya çalıştık. Dokuzuncu bölümde veri toplama araçları ve geçerlik ile güvenilirlik kavramlarını; onuncu bölümde evren-örneklem-araştırma grubu-katılımcılar kavramlarını; on birinci bölümde ise nicel ve nitel araştırmalarda veri analizini açıkladık.

Raporlaştırma, Kaynak Gösterme ve Etik başlıklı dördüncü ve son kısımda ise araştırma tamamlandıktan sonra çalışmanın diğer araştırmacılarla ve kamuoyuyla sistematik ve nitelikli bir şekilde, etik kurallara uygun olarak nasıl paylaşılacağını ifade etmeye çalıştık. On iki, on üç, on dört ve on beşinci bölümlerde eğitim bilimlerinde bir araştırma raporunun temel bölümlerini sırasıyla oluşturan giriş, yöntem, bulgular ve tartışma-sonucun nasıl yazılabileceğini göstermeyi amaçladık. On altıncı bölümde atıf yapma ve kaynak gösterme konularını ele alırken on yedinci ve son bölümde araştırma süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olan araştırma etiği konusunu açtık. IV. kısmın bölümlerinde okuyucuya örnek olması açısından yayınlanmış gerçek çalışmalardan ekran görüntüsü şeklinde farklı bölümlere yer verdik. Bu görüntüleri ise kendi çalışmalarımızdan seçtik. Bu durumun ana nedeni, farklı çalışmalara yer vermemiz durumunda karşılaşılabileceğimiz telif hakkı sorunlarıdır.

Her bölümün sonunda bölüm özetine yer vererek okuyucunun konuların genel bir resmini zihnine yerleştirmesine yardımcı olmaya çalıştık. Ayrıca bölüm sonlarında okuyucunun konuyu farklı açılardan incelemesini teşvik etmek amacıyla tartışma-yansıtma sorularına ve bölüm sonu etkinliklerine yer verdik. Benzer şekilde okuyucunun konuyu içselleştirmesini kolaylaştırmak için değerlendirme soruları hazırladık. Ancak içeriğin uygulamaya dönük olduğu bölümlerde değerlendirme sorularının yararlı olmayacağını düşünerek bazı bölümlerde değerlendirme sorularına yer vermedik.

Büyük bir emek, özveri ve ortak çalışmanın ürünü olan bu yapıtın, eğitim bilimleri alanlarında lisans veya lisansüstü düzeyde eğitim gören ve bilimsel araştırmanın ne olduğunu öğrenmek isteyen öğrencilere yarar sağlayacağını ümit ediyoruz. Benzer şekilde kitabın bilimsel araştırma konusunda uzman olan araştırmacılara halihazırda bildikleri kavram ve süreçleri yeni bir solukla tekrardan inceleme fırsatı sunacağını da temenni ediyoruz. Değindiğimiz üzere kitap, esasen eğitim bilimleri alanında araştırma yapmak isteyen bir araştırmacı kitesine hitap etmekle birlikte kitabın aynı zamanda sosyal bilimlerin çeşitli alanlarında benzer konulara ilgi duyan kişilere de yararlı olacağını düşünüyoruz. Kitabın söz ettiğimiz kitlelere veya bilim-bilimsel araştırma konularına ilgi duyan okuyuculara sağlayacağı yarar, kitaba verdiğimiz emeğin karşılığı olacaktır.

İnsan emeğinin sonucu olan bütün çalışmalarda olduğu gibi bu kitapta da bazı eksiklik, yanlış veya hatalar söz konusu olabilir. Bu gibi durumlarda okurlarımızın bizlere görüş, öneri ve eleştirilerini ulaştırması bizi ziyadesiyle memnun edecektir. Bize göre bilimsel araştırma merak ettiğimiz soruları yanıtlamanın en eğlenceli yoludur. Bu kitap sayesinde bol bol eğlenmeniz dileğiyle saygılarımızı sunuyoruz.

M. Emir RÜZGAR

ORCID No: 0000-0001-6372-1233

Serkan BOYRAZ

ORCID No: 0000-0001-6483-1397

İbrahim SÖZCÜ

ORCID No: 0000-0001-8328-7390

Aksaray, 2023

TEŞEKKÜR

Bu kitabı, yazılma düşüncesi ortaya çıktığı süreçten yayınlandığı ana kadar birçok kişinin yardım ve desteği sayesinde tamamlayabildik. Her ne kadar bu kişilerin hakkını tam olarak ödeyemesek de adlarını burada anarak minnettarlığımızı bir nebze de olsa belirtmek istiyoruz.

Kitabın yazılma düşüncesi, Aksaray Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bilim Dalı'ndaki lisansüstü öğrencilerimize verdiğimiz bilimsel araştırma derslerinde öğrencilerle girdiğimiz diyalog ve tartışmalar sonucunda ortaya çıktı. Bu nedenle andığımız programdaki öğrencilerimize, bizi böyle bir çalışmaya dolaylı olarak da olsa yönelttikleri için, sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz.

Kitap bölümlerinin girişlerinde yer alan görselleri çizen Kiraz Kılıç Abanozer'e gösterdiği gayret ve özveriden ötürü sonsuz teşekkür ediyoruz.

Kitap ile ilgili hukuki sorularımızı yanıtlama nezaketi gösteren Av. Serap Dağ'a çok teşekkür ederiz.

Kitabın oluşturulmasında yararlı düşünceleriyle bize yardımcı olan Doç. Dr. Yalçın Dilekçi'ye minnettarız.

Kitap yayınlanmadan önce kitabı gözden geçirerek bizlere verdiği değerli dönütleriyle çalışmamıza büyük değer katan değerli bilim insanı ve büyüğümüz Dr. Ömer Kutlu'ya ayırdığı zaman ve verdiği emek için sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kitap düşüncesini olumlu karşılayıp çalışmamıza destek olan PEGEM Akademi ailesine, başta Servet Sarıkaya olmak üzere, şükranlarımızı iletiyoruz. Özellikle baskı sürecinde profesyonel bir çalışma mantığı ve yordamı izleyen PEGEM çalışanlarına da teşekkürü bir borç biliyoruz.

Kitabın oluşturulma sürecinde onlarla geçirebileceğimiz zamanı bu kitaba sarf etmemize olanak tanıdıkları için ailelerimize de müteşekkirimiz.

İÇİNDEKİLER

Yazarlar Hakkında.....	iv
Ön Söz.....	v
Teşekkür.....	vii

BİRİNCİ KISIM

BİLİMSEL ARAŞTIRMA SÜRECİNE GİRİŞ: KURAMSAL ALTYAPI VE İLK ADIMLAR

1. BÖLÜM

MERAK, BİLGİ VE BİLGİNİN GEÇERLİLİĞİ: NEDEN BİLİMSEL ARAŞTIRMA?

Her Şeyin Başı Merak	5
Mitoloji	6
Din.....	6
Felsefe.....	7
Bilgi Kaynakları	7
Bilim.....	9
Bilimsel Yöntemin Tarihi Gelişimi.....	12
Bilimsel Yöntem ve Araştırma	14
Bölüm Özeti	15
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	15
Değerlendirme Soruları.....	15
Bölüm Sonu Etkinliği.....	17
Kaynaklar.....	18

2. BÖLÜM

BİLGİ ÜRETMENİN-BİLGİYE ULAŞMANIN YOLLARI: PARADİGMALAR

Paradigma.....	21
Pozitivizm	25
Yorumsamacılık	28
Eleştirel Paradigma.....	30
Bölüm Özeti	32
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	33
Değerlendirme Soruları.....	33
Bölüm Sonu Etkinliği	35
Kaynakça.....	36

3. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BAŞLANGIÇ NOKTASI: ARAŞTIRMA DÜŞÜNCESİ-PROBLEM DURUMU-ARAŞTIRMA AMACI VE SORULARI

Eğitim Bilimleri Araştırmalarında Problem	38
Problemlerin Belirlenebileceği Kaynaklar Üzerine.....	39
Araştırma Düşüncesi-Konusundan Problem Durumu ve Tümcesine	42
Problem Durumundan Araştırma Amacı ve Sorularına	47
Bölüm Özeti	51
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	52
Bölüm Sonu Etkinliği 1.....	53
Bölüm Sonu Etkinliği 2.....	55
Bölüm Sonu Etkinliği 3.....	56
Kaynakça.....	56

4. BÖLÜM

DEVLERİN OMUZLARINDA YÜKSELMEK: ALANYAZIN TARAMASI

Alanyazın Taraması.....	58
Bazı Temel Kavramlar	60
Bilimsel Yayın Çeşitleri.....	60
Yayınlama Süreçleri.....	61
Alanyazın Taramasının Gerçekleştirilmesi	62
Bölüm Özeti	71
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	72
Değerlendirme Soruları.....	72
Bölüm Sonu Etkinliği 1.....	73
Kaynakça.....	74

İKİNCİ KISIM

ARAŞTIRMA SÜRECİNDE YÖNTEM BİLİMİ

5. BÖLÜM

ARAŞTIRMA SÜRECİNE İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR

Değişkenler	79
Yapılarına Göre Değişkenler.....	79
Sürekliliklerine Göre.....	80
Etkilerine Göre	80
Denence (Hipotez)	81
Ölçme.....	83
Ölçme Düzeyleri.....	84
Veri	85
Veri Biçimleri.....	85

Bölüm Özeti	86
Tartışma ve Yansıtma Soruları	87
Değerlendirme Soruları	87
Bölüm Sonu Etkinlikleri	89
Kaynakça	90

6. BÖLÜM

POZİTİVİST PARADİGMA AÇISINDAN BİR ARAŞTIRMA YAKLAŞIMI: NİCEL ARAŞTIRMA VE YÖNTEMLERİ

Tek Denekli	94
Betimsel	96
İlişkisel	98
Nedensel Karşılaştırmalı	99
Deneyssel	100
Yarı-Deneysel	101
Bölüm Özeti	103
Tartışma ve Yansıtma Soruları	103
Değerlendirme Soruları	103
Bölüm Sonu Etkinliği	105
Kaynakça	105

7. BÖLÜM

YORUMSAMACI PARADİGMA AÇISINDAN BİR ARAŞTIRMA YAKLAŞIMI: NİTEL ARAŞTIRMA VE YÖNTEMLERİ

Nitel Araştırmanın Temelleri	108
Amaçlılık	109
Yöntem Bilimsel Uygunluk	112
Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri	113
Organiklik (Doğal, Naturalistic)	113
Betimleyici Veri	114
Süreç Odaklılık	114
Tümevarım	115
Anlam	115
Nitel Araştırmaya Dair Sıkça Sorulan Sorular	116
Nitel Araştırma Ne Kadar Bilimseldir?	116
Nitel Araştırmanın Amacı Nedir?	116
Nitel Araştırma Sonuçları Genellenebilir mi?	117
Nitel Araştırmada Öznelliğin Ön Planda Olması Bilimsel Yönteme Aykırı mıdır?	117
Nitel Araştırma Yöntemleri	118
Etnografi	118
Görüngübilim (Fenomenoloji)	122
Durum (Vaka) Çalışması (Case Study)	124

Gömülü Kuram	126
Anlatı Araştırması	129
Eylem Araştırması.....	130
Nitel Araştırmada Veri Toplama Teknikleri	132
Görüşme.....	132
Gözlem.....	136
Saha (Alan) Notları.....	138
Bölüm Özeti	140
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	142
Değerlendirme Soruları.....	142
Bölüm Sonu Etkinliği.....	143
Kaynakça.....	144

8. BÖLÜM

ANLAMAK VE AÇIKLAMAK: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMALARI

Açıklayıcı (Explanatory) Desen.....	150
Keşfedici (Exploratory) Desen.....	151
Çeşitleme (Üçleme, Eş Zamanlı) (Triangulation) Desen	152
Bölüm Özeti	153
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	153
Değerlendirme Soruları.....	153
Bölüm Sonu Etkinliği.....	155
Kaynakça.....	156

ÜÇÜNCÜ KISIM

BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA YÖNTEM İLE İLGİLİ KONULAR

9. BÖLÜM

VERİ TOPLAMA ARACI VE GEÇERLİK-GÜVENİRLİK

Veri Toplama Araçları.....	161
Testler.....	161
Anket.....	165
Ölçek.....	166
Görüşme.....	166
Gözlem.....	167
Geçerlik ve Güvenirlik.....	168
Nicel Araştırmalarda Geçerlik.....	169
Nicel Araştırmalarda Güvenirlik.....	174
Nitel Araştırmalarda İnanılabilirlik ve İtimat Edilebilirlik.....	177
Bölüm Özeti	180
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	181

Değerlendirme Soruları.....	181
Bölüm Sonu Etkinliği.....	183
Kaynakça.....	184

10. BÖLÜM

EVREN-ÖRNEKLEM (ARAŞTIRMA GRUBU-KATILIMCILAR)

Nicel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri.....	188
Seçkisiz Örneklem.....	189
Seçkili Örneklem.....	190
Nitel Araştırmalarda Katılımcılar	193
Bölüm Özeti	196
Tartışma ve Yansıtma Soruları	197
Değerlendirme Soruları	197
Bölüm Sonu Etkinliği.....	199
Kaynakça.....	200

11. BÖLÜM

VERİLERİN ANALİZİ

Nicel Veri Analizi	203
Betimsel Analiz.....	203
Çıkarımsal Analiz.....	209
Çıkarımsal Analiz Yöntemleri	213
İçerik Analizi.....	218
Nitel Veri Analizi.....	221
Örüntü Oluşturma	222
Kategori Oluşturma	222
Etkileşim.....	222
Verilerle Yakın İlişki.....	223
Kodlama ve İlk Tur Kodları	223
Bölüm Özeti	230
Tartışma ve Yansıtma Soruları	231
Değerlendirme Soruları.....	231
Bölüm Sonu Etkinliği.....	232
Kaynakça.....	234

DÖRDÜNCÜ KISIM

RAPORLAŞTIRMA, KAYNAK GÖSTERME VE ETİK

12. BÖLÜM

BİR ARAŞTIRMA RAPORU NASIL YAZILIR I: GİRİŞ

Akademik Yazım Üzerine.....	238
Bol Bol Rapor Okuma	240
Yazma Rutini Oluşturma.....	240
Girişten Önce.....	241
Giriş Üzerine.....	242
Bölüm Özeti.....	243
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	244
Bölüm Sonu Etkinliği	245
Kaynakça.....	246

13. BÖLÜM

BİR ARAŞTIRMA RAPORU NASIL YAZILIR II: YÖNTEM

Araştırma Modeli (Deseni).....	249
Evren-Örneklem (Araştırma Grubu-Katılımcılar).....	249
Veri Toplama Araçları.....	251
Verilerin Toplanması.....	251
Verilerin Analizi	252
Bölüm Özeti.....	252
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	253
Bölüm Sonu Etkinliği	254
Kaynakça.....	254

14. BÖLÜM

BİR ARAŞTIRMA RAPORU NASIL YAZILIR III: BULGULAR

Bulgular Kısmına Dair Genel Bilgiler.....	256
Nicel Araştırmalarda Bulgular Kısmı	257
Nitel Araştırmalarda Bulgular Kısmı.....	260
Bölüm Özeti.....	262
Tartışma ve Yansıtma Soruları.....	263
Bölüm Sonu Etkinliği	264
Kaynakça.....	265

15. BÖLÜM

BİR ARAŞTIRMA RAPORU NASIL YAZILIR IV: TARTIŞMA VE SONUÇ - KAYNAKLAR VE EKLER

Tartışma	268
Sınırlılıklar	270
Öneriler	270
Tartışmadan Sonra	271
Kaynaklar	271
Ekler	271
Araştırma Raporunun İlk Sürümünün Tamamlanmasını Takiben	272
Bölüm Özeti	273
Tartışma ve Yansıtma Soruları	273
Bölüm Sonu Etkinliği	274
Kaynakça	274

16. BÖLÜM

BAŞKA AKILLARA AÇILAN KAPILAR: ATIF YAPMA VE KAYNAK GÖSTERME

Neden Atıf Yaparız?	276
Atıf Süreci ile İlgili Akla Gelebilecek Sorular	277
Atıf Nasıl Yapılır?	281
Metin İçinde Atıf Yapma	281
Kaynaklar Kısmını Oluşturma	283
Atıf Yapma ile İlgili Son Birkaç Söz	288
Bölüm Özeti	290
Tartışma ve Yansıtma Soruları	290
Değerlendirme Soruları	291
Bölüm Sonu Etkinliği 1	292
Bölüm Sonu Etkinliği 2	293
Kaynakça	294

17. BÖLÜM

OLMAZSA OLMAZ: BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK

Araştırma Süreçlerinde Etik Dışı Davranış ile İlgili Örnek Olaylar	297
Etik Kavramı ve Bilimsel Araştırma Etiği Üzerine	299
Araştırma Süreçlerinde Kaçınılması Gereken Etik İhlaller	300
Disiplinsiz Araştırma	300
Yinelenen Yayın	300
Sahtecilik, Saptırmaca veya Aldatmaca	301
Uydurmacılık	301
Aşırmacılık	301
Araştırmaya Katılan İnsanların Fiziksel ve Psikoloji Sağlıklarını Koruma	302